

Рівненський державний гуманітарний університет

**ПСИХОЛОГІЯ:
РЕАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ**

Збірник наукових праць

Випуск 1

Рівне – 2013

ББК 88

П 86

УДК 316.627:159.9

Психологія: реальність і перспективи: Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. - Випуск 1 - Рівне: РДГУ, 2013 – 203 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем психології.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних психологів, вихователів, учителів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович - доктор психологічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету

Заступник головного редактора:

Безлюдна Валентина Іванівна - кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Максименко Сергій Дмитрович академік-секретар відділення психології, вікової фізіології та дефектології НАПН України, дійсний член НАПН України, директор Інституту психології ім.

Г. С. Костюка

Ямницький Вадим Маркович - доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету;

Юрченко Вікторія Миколаївна - доктор психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Михальчук Наталія Олександрівна - доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики Рівненського державного гуманітарного університету

Литвиненко Світлана Анатоліївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету;

Петренко Оксана Борисівна - доктор педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Рівненського державного гуманітарного університету;

Пасічник Ігор Демидович - доктор психологічних наук, професор кафедри психолого-педагогічних дисциплін, ректор Національного університету «Острозька академія»;

Вірна Жанна Петрівна - доктор психологічних наук, професор, декан факультету психології Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки;

Гошовський Ярослав Олександрович - доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри педагогічної та вікової психології Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки;

Воробйов Анатолій Миколайович кандидат педагогічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики Рівненського державного гуманітарного університету;

Поніманська Тамара Іллівна - кандидат педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи, завідувач кафедри педагогіки і психології (дошкільної і корекційної) Рівненського державного гуманітарного університету;

Корчакова Наталія Вікторівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету (**відповідальний секретар**);

Созонюк Ольга Степанівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Затверджено Вченою Радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 11 від 29 листопада 2013 р.).

Свідоцтво про державну реєстрацію **Серія КВ №18713-7513Р**

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет.e-mail: pavelkiv_rv@ukr.net

Key words: *interpersonal conflicts, youthful age, the social status, sociometry.*

УДК 159.923-057.875

О.В. ДЗЮБАК, Л.М. НАЗАРЕЦЬ

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ

Резюме. *Робота присвячена проблемі становлення професійної самореалізації студентів. Дано аналіз наукової літератури й визначено поняття самореалізації й професійної самореалізації студентів. Розкрито особливості, рівні й параметри професійної самореалізації майбутніх фахівців.*

Ключові слова: *професійна самореалізація, професійний розвиток, студенти, навчально-професійна діяльність.*

Постановка проблеми. Загальні світові тенденції в освіті створення єдиного освітнього та інформаційного простору, перехід до безперервної освіти висувають якісно нові вимоги щодо підготовки фахівців. У зв'язку з цим психолого-педагогічними науками зазначається той факт, що в кожній особистості закладене позитивне начало, призначення якого – спрямовувати людину шляхом її самореалізації. Це, перш за все, стосується і шляхів професійної самореалізації в умовах підготовки майбутніх спеціалістів.

Розглядаючи навчально-професійну діяльність як важливу сферу життєдіяльності студента, слід відзначити, що реалізованість студентом власної індивідуальності, неповторності, унікальності, має позитивний вплив на саморозвиток та самореалізацію в подальшій професійній діяльності [1].

Значення терміну самореалізація багато в чому співпадає з поняттям самоактуалізація в аспекті, який стосується саморозвитку, розкриття прихованих можливостей людини. Дослідженням цього питання займалися К.О. Абульханова-Славська, Ю.З. Гільбух, К. Голдштейн, Є.І. Головаха, Д.О. Леонт'єв, А. Маслоу, Л.П. Овсянецька, В.А. Петровський, Л.В. Потапчук, К. Роджерс, Т.М. Титаренко, Е. Шостром, К. Юнг та ін. Однією зі сфер самореалізації людини є професійна діяльність, що дозволяє актуалізувати власні професійні і особистісні можливості. За словами А. О. Реана, з наявністю вираженого прагнення до саморозвитку пов'язана успішність людини як суб'єкта професійної діяльності, успішність досягнення нею професійних здобутків, професійного довголіття [6, с.88].

Дослідники професійного становлення психолога (Г.Б. Бердник, В.Й. Бочелюк, В.В. Зарицька, Р. Кочюнас, І.А. Мартинюк, О.О. Міненко, Н.І. Пов'якель, О.О. Прокоф'єва, К.Р. Роджерс, Л.Б. Шнейдер та ін.) звертають увагу на важливість його самореалізації для професійного та особистісного росту. За словами О.О. Міненко, особливо значущим аспектом успішного професійного становлення майбутніх психологів є здатність до особистісного змінювання, прагнення до самоактуалізації.

Н.І. Пов'якель вважає, що засобом самоактуалізації й самореалізації особистості психолога виступає саморегуляція. Самоактуалізований психолог є психологічно готовий до прийняття інших і надання психологічної допомоги, він відкритий для діалогу і партнерства, здатний до творчого вирішення професійно-психологічних завдань різного типу складності [3, с.36].

Професія сучасного психолога-практика належить до творчих професій, оскільки досягнення майстерності у ній залежить не лише від професійних знань та умінь, але й від особистісних якостей і спеціальних здібностей фахівця. За словами К. Роджерса, стрижнем психологічної готовності до професійної діяльності психолога-практика є особистісне зростання спеціаліста, що передбачає не лише розвиток особистості, а й прагнення її до найповнішого вияву та розвитку своїх можливостей і здібностей. Тому формування у психолога прагнення до самоактуалізації, створення спеціальних передумов для цього процесу є досить важливим елементом професійної підготовки.

Під самореалізацією студента в навчальному процесі ми розуміємо як свідоме, за власною ініціативою, прагнення до самопізнання, самовиявлення, самозадоволення, реалізації своїх можливостей у професійній діяльності, створення вагомих стосунків з іншими.

Метою даного дослідження є розкриття сутності професійної самореалізації студентської молоді.

Професійний розвиток суб'єкта праці аналізується на рівні формування професійних умінь, дій та операцій. Питання формування професійної ідентичності розглядаються в роботах Л.Б. Шнайдер, І.Ю. Хамітової, С.Е. Пінаєва, Н.В. Андрєєва, А.Г. Грецова, А.А. Азбель, Н.В. Антонової [4]. Професійна ідентичність це не тільки уявлення про себе як частину професійної групи, з системою умінь, навичок, що координується загальною метою та значенням діяльності групи (яку користь має суспільству та кожен член групи), а й система цінностей, які, інтеріоризуючись під впливом соціуму, регулюють професійну діяльність, визначають її пріоритетність для людини.

У діяльності студентів яскраво проявляються здібності, тобто такі їх психологічні особливості, які дозволяють і вдало оволодіти програмою вузу, і ефективно удосконалюватися як майбутнім спеціалістам. У структуру здібностей входять увага, спостереження, сформованість мислення, пам'яті, уяви і т.д.

Основними соціальними факторами, які впливають на процес саморозвитку, крім використання інноваційних технологій викладання й надання консультативної та психологічної допомоги в університеті, науковці називають: бюджет вільного часу студента, стиль життя студентських груп і їх формальних лідерів, стан навчально-матеріальної бази університету, наявність можливостей для творчої роботи і самовдосконалення, матеріально-побутові умови життя студентів тощо. Важливою передумовою професійного розвитку особистості студента є його спрямованість, що проявляється у професійних установках і ціннісних орієнтаціях. Сформована позитивна установка на майбутню професію і самоосвіту, орієнтація на культурно-гуманістичні цінності обумовлює прогресивний розвиток особистості студента і успішність його подальшої професійної діяльності.

У даному дослідженні нами були використані такі методики: опитувальник міні-мульти - скорочений варіант мінесотської методики багатостороннього дослідження особистості – (адаптація теста ММРІ Ф.Б. Березіним, М.П. Мірошниковим), з метою визначення широти респондентів, міри достовірності результатів тестування, а також схильності до афективних реакцій, ступеня емоційної відчуженості, складності встановлення соціальних контактів, активності і збудливості; методика «Хто Я?» (М.Кун, Т.Макпартленд; модифікація Т.В.Румянцевої), з метою вивчення змістовних характеристик ідентичності особистості [2].

На рис.1 представлені результати дослідження 25-ти студентів Рівненського державного гуманітарного університету, які проходили діагностику за методикою міні-мульти. Всі респонденти були максимально відверті і шкали L, F, K, не показали суттєвих відхилень, тому результати можна вважати достовірними. З рис.1 видно, що за 6-ма з 8-ми шкал показники мають відхилення від норми, зокрема за шкалами «істерія», «психопатія», «паранойяльність» вони є нижче норми.

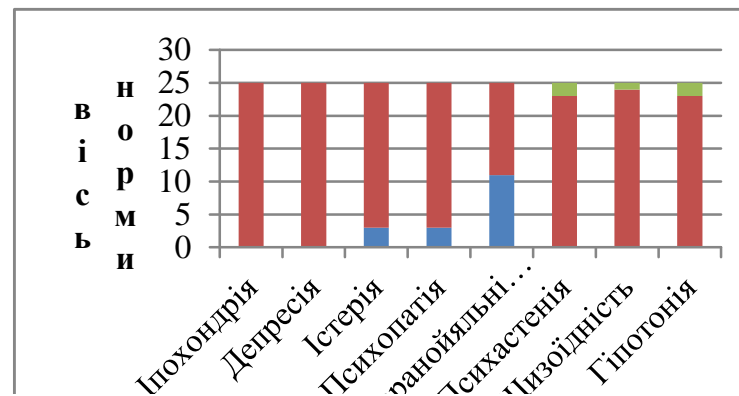

Рис. 1. Оцінка властивостей особистості за методикою «Міні-мульти»

Так, за шкалою «істерія» низькі результати отримали троє респондентів чоловічої статі. Це може говорити про те, що у них не проявляються схильності до неврологічних захисних реакцій. Вони не схильні використовувати симптоми соматичного захворювання, щоб уникати відповідальності. За шкалою «психопатія» двоє опитуваних чоловічої і одна жіночої статі отримали низькі бали, тому їх можна характеризувати, як соціально адаптивних людей із стійким настроєм. За шкалою «паранойяльність» було отримано найбільшу кількість відхилень нижче норми – 11 (5 респондентів жіночої статі і 6 – чоловічої). Це може говорити про те, що дані особи ведуть активний спосіб життя, мають велике коло спілкування, друзів і реалізуються в найбільшій мірі саме в цьому оточенні. Показники за шкалами «психастенія», «шизоїдність», «гіпотонія» виявилися вищими за норму. Розглянемо їх детальніше. Високі результати за шкалою «психастенія» були отримані у двох респондентів. Це говорить про те, що їм властива нерішучість, тривога, постійні сумніви, страх перед майбутнім. Результат вище норми за шкалою «шизоїдність» діагностовано у однієї особи жіночої статі. Такій людині притаманна підвищена чутливість з емоційною холодністю і відчуженістю в міжособистісних відносинах. Показники двох респонденток за шкалою «гіпотонія» також виявилися вищими за норму, що може характеризувати їх, як активних, енергійних, життєрадісних людей, які люблять змінюватися і мати багато нестійких інтересів.

Наступним етапом нашого дослідження було виявлення змістовних характеристик ідентичності особистості за тестом («Хто Я?»), які об'єднуються, утворюють сім узагальнених шкал: I. «Я-Соціальне»; II. «Я-Комунікативне»; III. «Я-Матеріальне»; IV. «Я-Фізичне»; V. «Я-Діяльне»; VI. «Я-Перспективне»; VII. «Я-Рефлексивне».

Результати показали, що найчастіше опитувані використовували відповіді типу – я: студент, син, дочка, хлопець, дівчина, людина; натомість висловлювання на зразок – я люблю поспати, я патріот, я розумна, спортсмен – зустрічалися лише у поодиноких випадках.

Серед відповідей, які стосуються компонентів ідентичності домінують показники за шкалою «Я-Соціальне». Це свідчить про те, що респонденти ідентифікують себе в соціумі через свою сімейну приналежність, навчально-професійну позицію, соціальний статус.

Найбільшу кількість характеристик самоідентичності було отримано за шкалами «Я-Діяльне» і «Я-Перспективне». Найпоширенішими відповідями були: люблю готувати, люблю читати, я футболіст, я дуже здібна, я консультант, я молодий спеціаліст, я хороша актриса, я майбутня мама, я майбутній педагог, я майбутній психолог, я майбутній бізнесмен. Велика кількість відповідей за шкалою «Я-перспективне» може говорити про те, що самореалізація студентів знаходиться не на високому рівні, оскільки багато з опитаних, маючи достатню професійну підготовку, схильні оцінювати свій професіоналізм не в теперішньому, а в майбутньому часі.

Висловлювання за шкалою «Я-Фізичне» найбільш характерні представницям жіночої статі, тому що в їх відповідях-характеристиках у більшій мірі присутні описи таких фізичних даних, як: я приємна співрозмовниця; я молода, приваблива студентка; я красива дівчина.

Результати за шкалами «Я-Комунікативне» і «Я-Рефлексивне» дозволили констатувати, що переважна більшість респондентів достатньо комунікабельні і мають своє коло друзів за інтересами, вмюють слухати, часто проводять час разом з друзями. За шкалою «Я-Матеріальне» половина опитаних, характеризуючи свій матеріальний стан, використовували вислови на кшталт: я бідний студент, я майбутній мільйонер, я виїду заміж за бізнесмена.

Враховуючи вище наведені результати експериментального дослідження, ми розробили психологічні рекомендації викладачам та студентам щодо професійної самореалізації останніх (на основі концепцій А. Маслоу й К. Роджерса [5]):

- акцентувати увагу на практичну професійну чи майбутню навчальну діяльність;
- намагатися формулювати завдання, максимально пов'язуючи його з уже набутих навчальним і життєвим досвідом студента;
- дотримуватися оптимального рівня складності виучуваного матеріалу; прогнозувати потенційні утруднення;
- переконати студента, що лише власні прагнення й амбіційні бажання можуть спонукати особистість до виконання певних дій і певної самостійної діяльності;
- спонукати студента впевнено робити вибір на користь знань і не боятися приймати самостійні рішення;
- дозволити студенту самому обирати найбільш ефективні методи й засоби навчання, форми й види презентації навчальної інформації;
- урізноманітнити методи й засоби щодо самостійного набуття знань з урахуванням специфіки навчального предмету;

- забезпечити диференціацію й індивідуалізацію самостійного навчання;
- стимулювати відповідальне й із розумінням справи ставлення студента до власних дій;
- здійснювати самоконтроль й самооцінку знань;
- забезпечити системність у здійсненні самостійної навчальної діяльності;
- підтримувати позитивний емоційний стан, як результат задоволення від власної самостійної навчальної діяльності;
- сприяти поступовому звільненню від неправильних уявлень про себе;
- сприяти перетворенню самостійної навчальної діяльності на істинну, дієву цінність студента вищого навчального закладу, яка б поступово перетворювалась на дійсну потребу особистості.

Висновки. Резерви ефективності організації самостійної навчальної діяльності студентів вищих навчальних закладів варто шукати не стільки в технології організації даної діяльності, скільки в усвідомленні й стимулюванні тих психофізіологічних процесів структури особистості студента, що мають визначати її ефективність, і тим самим обумовлювати зміст й етапи відповідних заходів, які в своїй сукупності створюють цілісну систему організації самостійної навчальної діяльності студентів вищих навчальних закладів. До цих процесів належать: самонавчання, самоконтроль, самооцінка, самоуправління й самоорганізація, самоактуалізація, як невід'ємна складова самореалізації майбутніх фахівців у процесі професійного становлення.

Отримані результати дають нам змогу зрозуміти, що рівень самореалізації студентів не завжди відповідає належному рівню, а тому потребує уваги і подальшого вивчення та розробки програм, які дозволять підвищити ефективність самореалізації, зміцнити самооцінку і значущість кожного студента в суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Битянова Н.Р. Психология личностного роста. Практическое пособие по проведению тренинга личностного роста психологов, педагогов, социальных работников. / Н.Р. Битянова - М.: Международная педагогическая академия, 1995. - 64 с.
2. Борисова Е.М. О применении социально-психологических методик в изучении становления профессионала // Психодиагностика. Ее проблемы и методы: Сб. науч. трудов /К.М. Гуревича, В.И. Лубовского. - М., 1975. - С.142-161.
3. Бочелюк В.Й. Психологія: вступ до спеціальності / В.Й. Бочелюк, В.В. Зарицька. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.
4. Зубкова І.Ю. Психологічні особливості Я-образу вчителя-професіонала за структурними компонентами цілісної моделі / І.Ю. Зубкова // Практична психологія та соціальна робота.- 2003.- №5. - С.4-11.
5. Маслоу А. Самоактуалізація // Психологія личности / А. Маслоу. Тексты. - М., 1982;
6. Реан А.А. Психология личности. Социализация, поведение, общение / А.А. Реан. – М.: АСТ ; СПб. : Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. – 407 с.

Резюме. Работа посвящена проблеме становления профессиональной самореализации студентов. Представлен анализ научной литературы и дано определение понятию самореализации и профессиональной самореализации студентов. Раскрыты особенности, уровни и параметры профессиональной самореализации будущих специалистов.

Ключевые слова: профессиональная самореализация, профессиональное развитие, студенты, учебно-профессиональная деятельность.

Summary. This article deals with the problem of professional self-realize of the students. The author analysis different scientific sources and gives the definition of the student's professional self-realization. The author opens before us levels, peculiarities of students' professional self-realization. The author also shows us complex process which can be realized as a result of student action.

УДК 159.923:177.8

Ю.О. КЛУБОК

САМОТНІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН

Резюме. У статті аналізується теоретичний розвиток вивчення психології самотності, основні детермінанти проблеми самотності та її вплив на соціально-психологічний простір особистості. Причини виникнення цього явища та особливості поведінки самотніх у соціумі, наслідки самотності. Описані дослідження переживання самотності та усамітнення в підлітковому віці.

Ключові слова: Самотність, відокремленість, типи самотності, самотня особистість, підліток, підлітковий період, соціальна депривація.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві з розвитком комп'ютерних технологій, прискоренням темпу життя, збільшенням мегаполісів, де спілкування з людьми відбувається поверхнево і короткочасно, актуальною стала проблема самотності, що існує у будь-якому суспільстві, оскільки самотня людина, окрім власних страждань, породжує багато проблем у соціальному середовищі.

Останнім часом з'явилася досить велика кількість психологічних та філософських робіт, у яких досліджувались різноманітні аспекти самотності. Найбільш детально розробленими у вивченні проблеми самотності, є комплексні дослідження західних психологів, соціологів і філософів: М. Мід, У. Садлер, Т. Джонсон, Д. Рассел, Р. Вейс, Д. Перл ман, Л. Пепло, Дж. Гірвельд, Дж. Раадшелдерс, Л. Пепло, М. Міцелі та Б. Морам. Вітчизняні вчені Г.С.Костюк, М.Й.Боришевський, С.Д.Максименко, О.М.Лактіонов, М.М.Слосаревський також внесли великий внесок у вивчення психології самотності.

На даний час у вивченні проблеми самотності виокремлюють: психодинамічний; феноменологічний; екзистенційно-гуманістичний; соціологічний; інтеракціоністський; когнітивний; системний підходи.

Самотність і її типи вивчалися в західній психології Дж. Гірвельдом і Дж. Раадшелдерсом. Встановлено, що це явище залежить від самооцінки особистості.

ЗМІСТ

Передмова

- Максименко С.Д. Теоретико-методологічні проблеми психології особистості
- Вірна Ж.П. Аксиологічний проєкт як чинник формування соціальної зрілості жінки
- Гошовський Я.О., Гошовська Д.Т. Генетично-психологічна парадигма вивчення особистісної ідентичності педагога
- Коваленко А.Б. Особливості застосування методів активного навчання у ВНЗ
- Литвиненко С.А. Використання воркшопів у фаховій підготовці майбутніх психологів
- Павелків Р.В. Аналіз проблеми ідентичності як психологічного феномену
- Петренко О.Б. Специфіка формування професійної гендерної компетентності майбутнього вчителя.
- Сергієнко В.П., Войтович І.П., Войтович О.П. Психолого-педагогічні особливості реалізації компетентісного підходу при комп'ютерній підтримці вивчення фахових дисциплін у ВНЗ
- Ямницький В.М. Здатність до саморегуляції як основа професіоналізації спеціаліста
- Артемова О.І. Розкриття креативного потенціалу студентів вищих навчальних закладів
- Бабак К. В. Особливості психологічного супроводу професійного розвитку студентів в умовах навчання у педагогічному коледжі
- Безлюдна В.І. Готовність молоді до побудови конструктивних зв'язків з родиною
- Бойчук В.М. Розвиток тізнавального інтересу у процесі підготовки майбутнього вчителя
- Бричок С.Б. Інтерактивні методи формування творчого потенціалу особистості майбутнього педагога у процесі вузівського навчання
- Бучко В.Б. Значення взаємозв'язку студента з групою в контексті свободи Е. Фромма
- Главінська О.Д., Савуляк В.О., Емпатія як складова професійної компетентності педагога
- Головань М.С. Компетентісний підхід як методологічна основа вищої професійної освіти
- Грицюк І.М. Соціальні орієнтації як аксіологічне утворення професійного становлення майбутнього соціального працівника
- Дарманська І.М. Розвиток управлінської компетентності майбутніх керівників навчальних закладів (професійно-функціональний компонент)
- Демянюк О.Б. Особливості становлення та типологія образу світу у студентів: теоретичний аналіз проблеми
- Джеджеря К.В. Професійно-педагогічне спілкування як проблема професіоналізації молодих викладачів вищих навчальних закладів
- Дружиніна І.А. Професійна ідентичність майбутніх психологів як умова їх професійного зростання
- Кириченко Н.А. Свідомий вибір як чинник формування професійної ідентичності у юнацькому віці
- Корчакова Н.В. Прогностична функція особистісного само сприйняття як основа професійного розвитку студента
- Кулаков Р.С. Психологічні особливості становлення професійної ідентичності особистості
- Лук'яник Л.В. Психолого-педагогічні засади підготовки майбутніх учителів до формування лінгвоукраїнознавчої компетенції школярів
- Маргітич К.С. Формування національної самосвідомості угромовної студентської молоді в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці ІІ
- Михальчук Н.О. Смісл як відображення індивідуального образу світу студентів в діяльності з читання літературних творів
- Михальчук Н.О., Івашкевич Е. З. Психологічні умови ефективного засвоєння студентами іноземної мови
- Михальчук Н.О., Хупавцева Н.О. Аргументативний дискурс як механізм оволодіння студентами іноземною мовою
- Мудрик А.Б. Зміст професійної компетентності фахівця та психологічні особливості її формування у процесі вузівського навчання
- Мушкевич М.І. Психологічний супровід сім'ї з проблемними дітьми
- Ногачевська І.О. Інтерпретація художнього тексту як спосіб вдосконалення лінгвістичної освіти студента філолога
- Остапівський О.І. Взаємообумовленість професійної ідентичності та економічної свідомості студентської молоді
- Пивоварчук Т.О. Модель комунікативних здібностей студента –філолога
- Рудюк О.В. Феномен професійної ідентичності у детермінації переживання безробітними професійних криз
- Самолук А.В. Психологічне підґрунтя професійного становлення студентів-філологів
- Созонок О.С. Детермінанти розвитку психологічної культури майбутніх вчителів початкової школи
- Співак Л.М., Піонтковська Д.В. Стан вивчення проблеми національної ідентичності студентської молоді у вітчизняній психологічній науці
- Сторож О.В. Типологія творчої соціалізації особистості
- Турчина Л.І. Психосоціальний аналіз професійного самовизначення обдарованої молоді
- Фелоренко Р.П. Диструктивний вплив алкоголезалежних сімей у становленні особистості сучасного студента
- Філоненко М.М. Системний аналіз особистісного становлення майбутнього лікаря
- Хлівна О.М. Психологічна специфіка формування професійно значущих якостей майбутнього медичного працівника у вищому навчальному закладі
- Шевчук Ю. С. Подружнн сумісність сучасних сімейних пар: теоретичний аспект
- Шкарлатюк К.І. Завдання та методи тренінгу професійного самофутурування студентської молоді
- Яцюк Н.О. Роль студентського самоврядування у професійному становленні майбутніх психологів
- Ящук І.П. Формування соціальної компетентності молоді в умовах вищого навчального закладу

Доробки молодих науковців

- Бельська І.В. Особливості розуміння гендерної ідентифікації у підлітковому віці
- Богдюк М.О. Роль Інтернету у навчальній діяльності студентів
- Бурко Л.В. Психологічні аспекти діяльності фармацевта
- Вовкодавєць А.В. Вплив рівня емоційної стійкості особистості студентів на результативність їх навчальної діяльності

- [Вознюк Ю.С., Психологічні механізми самоствердження юнаків](#)
[Волошин М.М., Назарець Л.М. Аналіз взаємозв'язку тривожності та навчальної успішності студентів](#)
[Герман І.П. Соціальний статус як чинник виникнення міжособистісних конфліктів у юнацькому віці](#)
[Дзюбак О.В., Назарець Л.М. Психологічний аналіз професійної самореалізації студентів](#)
[Клубок Ю.О. Самостійність як соціально-психологічний феномен](#)
[Корнійчук В.В. Розвиток міжособистісних відносин у молодшому шкільному віці](#)
[Кузьмік Т.О. Психологічні особливості ставлення жінок до своєї зовнішності](#)
[Курдибаха О. Особливості формування гендерної ідентичності підлітків у спілкуванні з однолітками](#)
[Луцик Г.О. Особливості підготовки майбутніх психологів до роботи з неповнолітніми правопорушниками](#)
[Мазурець В.Ю. Вплив стресу на розвиток психосоматичних захворювань у підлітків](#)
[Марчук В.С. Психологічні особливості життєвих домагань майбутніх психологів](#)
[Мороз Т.Т. Причини виникнення і перспективи попередження підліткової важковихованості](#)
[Навозняк Л.Л. Формування професійної компетентності майбутніх вчителів початкових класів засобами фольклору](#)
[Нестерук Л.В. Взаємозв'язок статусних характеристик підлітків та їх схильності до узалежнень](#)
[Окач В.М. Психологічний аналіз причин формування девіантної поведінки підлітків](#)
[Петренко С.В., Шахрайчук М.Й. Автоматична інформаційна система управління навчальним процесом і розвиток професійної компетентності магістрантів](#)
[Родзяк М.М. Психологічний аналіз емоційних переживань вагітних жінок](#)
[Солтис Г.М. Психологічні особливості мотивації студентів до навчальної діяльності](#)
[Талайчук Т.М. Психологічні особливості впливу реклами на свідомість людини](#)
[Усик В.С. Вплив партнерських пологів на особливості психологічного клімату сім'ї](#)
[Целюк Л.Т. Когнітивно-стильові особливості розуміння тексту студентами – філологами](#)
[Яблонська М.М. Сучасна реклама та її вплив на розвиток учнів початкової школи](#)
[Відомості про авторів](#)